

Quick-scan flora & fauna recreatiegebied Itteren

Oriënterend onderzoek Flora- en faunawet

Definitief

Consortium Grensmaas

Grontmij Nederland B.V.
Eindhoven, 23 november 2012

Verantwoording

Titel : Quick-scan flora & fauna recreatiegebied Itteren
Subtitel : Oriënterend onderzoek Flora- en faunawet
Projectnummer : 309565
Referentienummer : GM-0078564
Revisie : 01
Datum : 23 november 2012

Auteur(s) : ing. M.C. Bonder
E-mail adres : marcel.bonder@grontmij.nl
Gecontroleerd door : ing. R. van Schijndel
Paraaf gecontroleerd :
Goedgekeurd door : M.G.M. Drost
Paraaf goedgekeurd :
Contact : Grontmij Nederland B.V.
Zernikestraat 17
5612 HZ Eindhoven
Postbus 1265
5602 BG Eindhoven
T +31 40 265 12 11
F +31 40 244 37 97
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
1.1	Algemeen.....	4
1.2	Situatie plangebied.....	4
1.3	Beknopte projectomschrijving.....	4
2	Toetsingskader.....	6
2.1	Flora- en faunawet.....	6
3	Toetsing Flora- en faunawet.....	8
3.1	Onderzoeksmethode.....	8
3.2	Flora.....	8
3.3	Grondgebonden zoogdieren.....	8
3.4	Vleermuizen.....	9
3.5	Vogels.....	10
3.6	Vissen.....	12
3.7	Amfibieën.....	13
3.8	Reptielen.....	13
3.9	Ongewervelden.....	13
4	Conclusie.....	15
4.1	Flora.....	15
4.2	Grondgebonden zoogdieren.....	15
4.3	Vleermuizen.....	15
4.4	Vogels.....	15
4.5	Vissen.....	15
4.6	Amfibieën.....	15
4.7	Reptielen.....	15
4.8	Ongewervelden.....	15
5	Advies.....	16
6	Literatuurlijst.....	17

1 Inleiding

1.1 Algemeen

In opdracht van Consortium Grensmaas heeft Grontmij Nederland B.V. een quickscan flora & fauna uitgevoerd ter plaatse van het gebied van het toekomstig recreatiegebied met visvijver nabij Itteren (kaart 1.1).

In deze quickscan natuur wordt, op basis van bestaande informatie en een oriënterend veldbezoek, een inschatting gemaakt van de natuurwaarden van het plangebied en de mogelijke relaties die er liggen met de omgeving. Daarbij wordt getoetst op de Flora- en faunawet. De Natuurbeschermingswet, Boswet, EHS en gemeentelijk natuurbeleid worden in deze quickscan niet behandeld. Ook wordt aangegeven waarvoor een nadere inventarisatie of effectbeoordeling nodig is. De quickscan vormt daarmee de basis voor eventuele verdere procedures of vervolgonderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor de natuur.

1.2 Situatie plangebied

Het plangebied bevindt zich ten zuiden van de dorpskern van Itteren. Dit gebied wordt begrensd door de Oude Kanjel in het westen en zuiden, de dorpskade in het noorden en de Sluikensweg in het oosten. Het plangebied bestaat grotendeels uit akkerpercelen. In het zuidelijke deel bevindt zich de Houtbemder vloedgraaf die wordt begeleid door beplantingen en een populierenbos.

Foto 1.1 Situatie van het plangebied met links de Sluikensweg en rechts het populierenbos

1.3 Beknopte projectomschrijving

Ter plaatse van het plangebied zal een recreatiegebied met visvijver worden aangelegd. Het grootste deel hiervan wordt aangelegd ter plaatse van de huidige akkers en het populierenbos wordt geveld. Mogelijk zullen ook delen van de beplantingen langs de Houtbemder vloedgraaf worden geveld.

Kaart 1.1 Locatie van het aan te leggen recreatiegebied met visvijver Itteren binnen de rode lijn voorzien van enkele toponiemen

2 Toetsingskader

2.1 Flora- en faunawet

Ter bescherming van de Nederlandse flora en fauna is sinds 1 april 2002 de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet is gericht op de duurzame instandhouding van soorten planten en dieren. In de Flora- en faunawet zijn (nagenoeg) alle van nature in het wild voorkomende amfibieën, zoogdieren en vogels beschermd. Daarnaast is een beperkt aantal plantensoorten en ongewervelden beschermd. Voor soorten die vallen onder de bescherming van de Flora- en faunawet gelden de volgende verbodsbepalingen:

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Conform artikel 75 is het mogelijk om bij ruimtelijke ingrepen een ontheffing of vrijstelling te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 8, 11 en 13. Sinds het vrijstellingsbesluit van 23 februari 2005 kent de Flora- en faunawet drie beschermingsniveaus, veelal aangeduid met tabel 1, tabel 2 en tabel 3. De bescherming van de broedvogels heeft een apart beschermingsregime en zijn onderverdeeld in de categorieën 1 tot en met 5 en overige soorten.

tabel 1	Algemene soorten	Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen, onderhoud en beheer geldt een vrijstelling. Er hoeft voor deze activiteiten geen ontheffing aangevraagd te worden.
tabel 2	Overige soorten	Wat betreft beheer en onderhoud en ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling, mits wordt gewerkt volgens een door de minister van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode. Specifiek voor het plan is de gedragscode FODI geschikt.

tabel 3	Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrictlijn en in bijlage 1 van de AMVB	Deze soorten genieten de zwaarste bescherming. Voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt ten aanzien van deze soorten dat er altijd een ontheffing moet worden aangevraagd waarvoor een uitgebreide toets geldt. De ontheffingsaanvraag valt onder de zware toets: 1) er is sprake van een bij de wet genoemd belang, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Voor beheer en onderhoud is wel vrijstelling mogelijk indien gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode.
	Vogels	Vogels vormen een aparte categorie. Vogels worden vooral negatief geraakt in hun broedperiode. Voor het verstoren van nesten wordt over het algemeen geen ontheffing verleend tijdens het broedseizoen. Van een aantal soorten zijn vogelnesten en bijbehorend functionele leefgebied jaarrond beschermd en staan op de ' <i>Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten</i> ' van het ministerie van economische zaken. Het betreffen broedvogelsoorten van de beschermingscategorieën 1 t/m 4 en in bepaalde gevallen ook van de beschermingscategorie 5. Een ontheffingsaanvraag voor het aantasten van deze verblijfplaatsen zal getoetst worden aan de zware toets (als bij tabel 3). Bescherming van broedvogels uit categorie 5 is jaarrond van toepassing indien ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit is bijvoorbeeld het geval als de soort lokaal zeldzaam is, als er bij een verstoring geen alternatieve nestlocaties beschikbaar zijn of als het aanbieden van een alternatieve (kunstmatige) nestlocatie niet mogelijk is.

Tabel 2.1 Beschermingsstatus van flora en fauna

Een ontheffing kan op twee manieren worden aangevraagd:

1. Uit de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) als zijnde een Verklaring van geen Bedenkingen (VvgB): Dan maakt het onderdeel uit van een omgevingsvergunning. De omgevingsvergunning is een samenvoeging van 26 vergunningen in één. De omgevingsvergunning wordt bij de *gemeente* aangevraagd. Proceduretijd is 26 weken.
2. Los aanvragen: De ontheffing wordt dan aangevraagd bij het Ministerie van Economische Zaken, maar dient dan wel eerder zijn aangevraagd dan de omgevingsvergunning. Proceduretijd van een ontheffing is 8 – 16 weken.

3 Toetsing Flora- en faunawet

3.1 Onderzoeksmethode

3.1.1 Literatuuronderzoek

Het literatuuronderzoek heeft als doel aan te geven welke beschermde flora en fauna in het plangebied en omgeving kunnen voorkomen. Daarbij gaat het om soorten die zijn beschermd in de beschermingsregimes tabel 2, tabel 3 van de AMvB Flora- en faunawet en de vogelsoorten van de beschermingscategorieën 1 t/m 4. Hierbij is gebruik gemaakt van diverse ecologische (werk)atlassen, NDFF, visstandbemonstering & Visstandbeoordeling Geul (Natuurbalans-Limes divergens, 2011), veldverslagen Groenplanning en van gegevens van de provincie Limburg. Voor wat betreft de ecologische atlassen zijn de verspreidingsgegevens beschikbaar op het niveau van een kilometerhok. Het plangebied bevindt zich in de kilometerhokken 176-322 en 177-322. De provincie Limburg geeft alleen de broedvogelgegevens en planten weer.

3.1.2 Veldbezoek

Het veldbezoek heeft op 28 september 2012 plaats gevonden en is uitgevoerd door een ecooloog van Grontmij (ing. M.C. Bonder). Er is alleen onderzoek uitgevoerd naar het habitat van soorten beschermd op de wijze zoals is vermeld in paragraaf 3.1.1. Er heeft geen structureel onderzoek plaats gevonden naar het daadwerkelijk voorkomen van flora en fauna, maar waar mogelijk is gezocht naar (potentiële) vaste verblijfplaatsen en groeiplaatsen. Gericht onderzoek naar bepaalde soortgroepen dient in de daarvoor geschikte periode plaats te vinden, dat is over het algemeen het voorjaar en de zomer.

3.2 Flora

3.2.1 Literatuuronderzoek

Uit de beschikbare literatuur zijn waarnemingen bekend van de Maretak ter plaatse van het populierenbos.

3.2.2 Verkennend veldbezoek

Tijdens het veldonderzoek is de Maretak aangetroffen in het populierenbos. Hier is de soort aanwezig in diverse populieren. In Zuid Limburg is de soort algemeen met plaatselijk hoge concentraties, waaronder ook in het Grensmaasgebied.

Andere zwaar beschermde soorten worden in het plangebied niet verwacht, omdat er sprake is van een intensieve akkerbouw en voedselrijke bodem in het populierenbos.

3.2.3 Toetsing Flora- en faunawet

Voor de Maretak dient ontheffing te worden aangevraagd wanneer bomen met hierin de soort worden gekapt. Uit ontheffingen die reeds verstrekt zijn voor andere clusters binnen het Grensmaasproject is duidelijk geworden dat compensatie niet mogelijk is maar dat een ontheffing wel verstrekt wordt. De soort komt regionaal zeer algemeen voor, daarnaast is verplanten van deze parasitaire plant niet mogelijk.

3.3 Grondgebonden zoogdieren

3.3.1 Literatuurstudie

Uit de beschikbare literatuur blijkt dat Bever, Eekhoorn en Steenmarter kunnen voorkomen in het plangebied. De Bever is waargenomen in de Oude Kanjel waar de soort twee beverdammen in respectievelijk de Oude Kanjel en de Houtbemderloedgraaf had gebouwd ter hoogte van het plangebied (persbericht waterschap Roer en Overmaas). De dammen zijn door het waterschap verwijderd om landbouwschade te voorkomen. Eekhoorn en Steenmarter zijn waargenomen in Borgharen en Itteren.

3.3.2 *Verkennend veldbezoek*

Er zijn tijdens het veldbezoek geen aanwijzingen aangetroffen dat de Bever leefgebied heeft in respectievelijk de Oude Kanjel en de Houtbemderloedgraaf.

Tijdens het veldbezoek bevond blad aan de bomen, waardoor niet kon worden uitgesloten dat eekhoornnesten aanwezig zijn in het plangebied. Bovendien bevinden voedselbomen van de Eekhoorn in het plangebied zoals Okkernoot en Hazelaar.

Sporen van Steenmarters zijn niet in het plangebied aangetroffen. Dat betekent niet dat daarmee kan worden uitgesloten het plangebied onderdeel uit maakt van het leefgebied van de Steenmarter. De soort is wel bekend van de kern Itteren. Bovendien is het rommelige karakter van het populierenbos geschikt als leefgebied voor deze soort. Echter potentiële vaste verblijfplaatsen zoals gebouwen, takkenrillen of stapels hout zijn niet aanwezig in het plangebied.

3.3.3 *Toetsing Flora- en faunawet*

Er zijn onvoldoende gegevens bekend om de gevolgen van het project voor de Eekhoorn te kunnen toetsen conform de Flora- en faunawet. Daarom dient te worden onderzocht wat de functie is van het plangebied voor deze soort. Hoewel de Bever niet is aangetroffen tijdens het veldbezoek, is het wel noodzakelijk om de soort te monitoren, omdat het veldbezoek een momentopname is. Dat de Bever dammen had gebouwd is een aanwijzing dat de Oude Kanjel en de Houtbemderloedgraaf geschikt zijn als leefgebied en het is niet uitgesloten dat de Bever terug keert.

3.4 **Vleermuizen**

3.4.1 *Literatuurstudie*

Uit de beschikbare literatuur zijn ter plaatse van de kilometerhokken 176-322 en 177-322 waarnemingen bekend van Gewone dwergvleermuis, Grootoorvleermuis spec., Meervleermuis, Rosse vleermuis, Ruige dwergvleermuis en Watervleermuis. De Gewone dwergvleermuis is in 2009 foeragerend waargenomen langs een bomenrij net ten oosten van het plangebied.

3.4.2 *Verkennend veldbezoek*

Tijdens het veldbezoek zijn potentiële verblijfplaatsen van Grootoorvleermuis, Rosse vleermuis, Ruige dwergvleermuis en/of Watervleermuis aangetroffen in het populierenbos (kaart 2.1). In minimaal twee populieren bevinden holten die geschikt zijn als verblijfplaats voor genoemde soorten. In de beplanting langs de beken zijn geen geschikte potentiële vaste rust- en verblijfplaatsen aangetroffen.

Potentiële vliegroutes van vleermuizen zijn aanwezig ter plaatse van beplantingen langs de Oude Kanjel, de Houtbemder vloedgraaf en Sluikensweg. De vliegroutes worden mogelijk benut door Gewone dwergvleermuis, Grootoorvleermuis spec., Meervleermuis, Rosse vleermuis, Ruige dwergvleermuis en Watervleermuis.

Het is niet uit te sluiten dat het populierenbos en de beplantingen langs de Oude Kanjel, de Houtbemder vloedgraaf en Sluikensweg worden gebruikt als foerageergebied door Gewone dwergvleermuis, Grootoorvleermuis spec., Meervleermuis, Rosse vleermuis, Ruige dwergvleermuis en Watervleermuis.

Kaart 3.1 Weergave locaties potentiële verblijfplaatsen van in bomen bewonende vleermuizen weergegeven met paarse stippen. De paarse lijnen zijn potentiële vliegroutes van vleermuizen.

3.4.3 Toetsing Flora- en faunawet

Wanneer de beplantingen langs de Houtbemder vloedgraaf en de bomen in het populierenbos worden geveld, zullen mogelijk de volgende effecten optreden:

- vernietiging van vaste verblijfplaatsen van Grootoorvleermuis, Rosse vleermuis, Ruige dwergvleermuis of Watervleermuis;
- vernietiging van vliegroutes van Gewone dwergvleermuis, Grootoorvleermuis spec., Meervleermuis, Rosse vleermuis, Ruige dwergvleermuis en Watervleermuis
- vernietiging van foerageergebied van Gewone dwergvleermuis, Grootoorvleermuis spec., Meervleermuis, Rosse vleermuis, Ruige dwergvleermuis en Watervleermuis.

In bovenstaande gevallen ontstaat een overtreding met artikel 9 en 11, omdat belangrijk foerageergebied, verblijfplaatsen en vliegroutes jaarrond zijn beschermd. Het is niet bekend of genoemde effecten daadwerkelijk ontstaan. Vanuit de Flora- en faunawet is het noodzakelijk onderzoek te doen hoe genoemde houtopstanden door vleermuizen worden gebruikt.

De beplantingen langs de Oude Kanjel en Sluikensweg worden niet verstoord bij de aanleg van het recreatiegebied Nadere effectenstudie is hier niet nodig.

3.5 Vogels

3.5.1 Literatuuronderzoek

De beschikbare literatuur vermeldt het volgende:

- in 2005 is een Boomvalk nestindicerend waargenomen in het populierenbos;

- in 2008 is de Steenuil waargenomen in een knotwilg net ten noorden van de dorpskade (ten noorden plangebied);
- in 2009 is de Ransuil nestindicerend waargenomen in het populierenbos;

Foto 3.1 De vliegroute van diverse soorten vleermuizen ter plaatse van de Houtbemder vloedgraaf is links te zien (bij de lage knotwilgen). Het populierenbos met hierin potentiële verblijfplaatsen van bomenbewonende vleermuissoorten, Boomvalk, Buizerd en Ransuil is rechts op de foto zichtbaar.

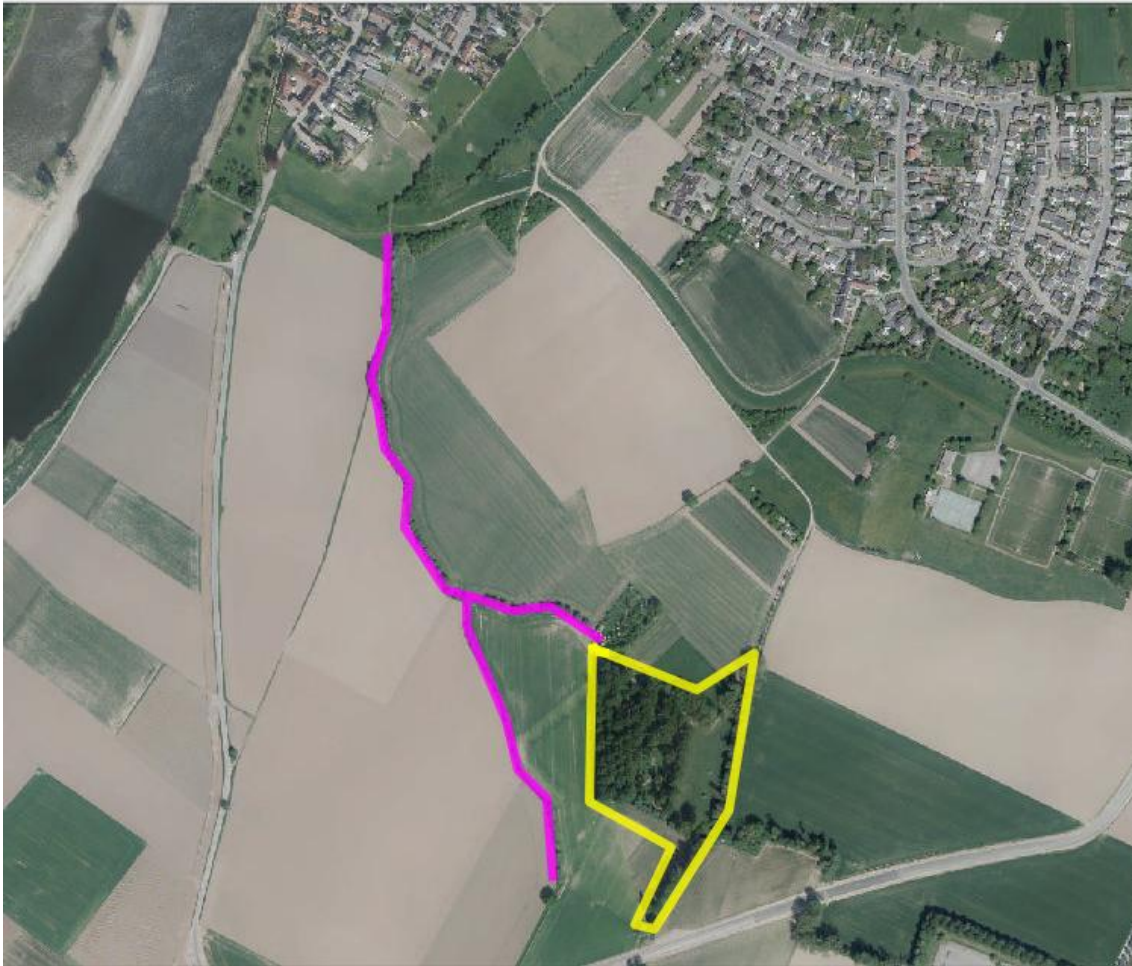
3.5.2 Verkennend veldbezoek

Uit het verkennend veldonderzoek blijkt dat geschikt broedbiotoop in het populierenbos en daarop aansluitende houtsingels aanwezig is voor Boomvalk, Buizerd en Ransuil.

Geschikt broedbiotoop voor de Steenuil is aanwezig in de beplantingen langs de Oude Kanjel en de Houtbemder vloedgraaf, hier staan knotwilgen.

De akkerranden zijn geschikt als foerageergebied voor Buizerd, Ransuil en Steenuil vanwege de aanwezigheid van muizen en grote insecten. Echter, muizenrijke locaties zijn ook aanwezig in de directe nabijheid van de Wiegershof en ter plaatse van het huidige Grensmaasproject waar veel ruipte aanwezig is.

Kaart 3.2 Weergave locaties broedbiotoop van de Boomvalk, Buizerd en Ransuil ter plaatse van het geel gemarkeerde gebied. Ter plaatse van het paarse gebied is broedbiotoop aanwezig voor de Steenuil.

3.5.3 Toetsing Flora- en faunawet

Bij een velling van de bomen van het populierenbos en de beplantingen langs de Houtbemderd vloedgraaf wordt potentieel broedbiotoop vernietigd van Boomvalk, Buizerd, Ransuil en Steenuil. Als gevolg hiervan zal mogelijk een overtreding ontstaan met artikel 9, 11 en 12. Dat betekent dat in dat geval ontheffing moet worden aangevraagd voor genoemde soorten. Het is niet bekend of genoemde effecten daadwerkelijk ontstaan. Daarom dient vanuit de Flora- en faunawet te worden onderzocht wat de functie is van het plangebied voor Boomvalk, Buizerd, Ransuil en Steenuil.

3.6 Vissen

3.6.1 Literatuurstudie

De beschikbare literatuur vermeldt geen waarnemingen van beschermde vissen die kunnen voorkomen in het trajectdeel van de Oude Kanjel in het plangebied. Uit het rapport visstandbemonstering & Visstandbeoordeling Geul (Natuurbalans-Limes divergens, 2011) blijkt dat aan de monding van de Oude Kanjel in de Geul Rivierdonderpad voorkomt, maar in de delen van de Oude Kanjel in Ifteren en ter hoogte van de Wiegershof komen geen beschermde vissoorten voor.

3.6.2 Verkennend veldbezoek

In de Oude Kanjel zijn alleen Driedoornige stekelbaarzen gevangen; deze soort is niet beschermd.

3.6.3 *Toetsing Flora- en faunawet*
Nader onderzoek naar vissen is niet nodig.

3.7 **Amfibieën**

3.7.1 *Literatuurstudie*

De beschikbare literatuur vermeldt niet het eventueel in het plangebied voorkomen van amfibieën beschermd volgens tabel 2 of 3 van de AMvB Flora- en faunawet.

3.7.2 *Verkennend veldbezoek*

Tijdens het veldbezoek is geconstateerd dat alleen de Oude Kanjel en de Houtbemder vloedgraaf geschikt zijn voor algemene amfibieën beschermd in beschermingsregime tabel 1 van de Flora- en faunawet. Daarbij wordt gedacht aan soorten als Gewone pad en Bruine kikker. Voor deze soorten geldt ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling.

3.7.3 *Toetsing Flora- en faunawet*
Nader onderzoek naar amfibieën is niet nodig.

3.8 **Reptielen**

3.8.1 *Literatuurstudie*

Uit de beschikbare literatuur zijn geen aanwijzingen dat reptielen kunnen voorkomen ter plaatse van het plangebied. Op de kade van Borgharen en op de dijk van het Julianakanaal komt de Hazelworm voor. Aan de overzijde van de Maas en Julianakanaal komt de Levendbarende hagedis voor.

3.8.2 *Verkennend veldbezoek*

Levendbarende hagedis en Hazelworm zijn niet aangetroffen tijdens het veldbezoek. Op het terrein is wel geschikt habitat aanwezig voor de Hazelworm. Deze bevindt zich in het populierenbos waar dood liggend hout aanwezig is waaronder de soort kan verschuilen. Het is niet uitgesloten dat de Hazelworm voorkomt in het plangebied.

3.8.3 *Toetsing Flora- en faunawet*

Bij een velling van het populierenbos zal mogelijk leefgebied van de Hazelworm worden vernietigd. Het is niet bekend of de soort hier voor komt en of genoemd effect daadwerkelijk ontstaat. Vanuit de Flora- en faunawet is het noodzakelijk onderzoek te doen of leefgebied aanwezig is van de Hazelworm in het plangebied.

3.9 **Ongewervelden**

3.9.1 *Literatuurstudie*

Uit de beschikbare literatuur zijn geen aanwijzingen dat ongewervelden beschermd in tabel 2 of 3 van de AMvB Flora- en faunawet kunnen voorkomen in het kilometerhok waarin zich het plangebied bevindt.

3.9.2 *Verkennend veldbezoek*

Er is geen biotoop aanwezig voor beschermde ongewervelden.

3.9.3 *Toetsing Flora- en faunawet*

Nader onderzoek naar ongewervelden is niet nodig.

Tabel 3.1. Beschermde soorten waargenomen in het plangebied en omgeving en soorten die mogelijk in het gebied voorkomen op grond van habitatgeschiktheid.

Soort	Voorkomen vastgesteld?	Geschikt habitat aanwezig?	Categorie Flora- en faunawet
<i>flora</i>			
Maretak	ja	ja	2
<i>Grondgebonden zoogdieren</i>			
Bever	Nee	ja	3
Eekhoorn	Nee	Ja	2
Steenmarter	nee	Nee	2
<i>Vleermuizen</i>			
Gewone dwergvleermuis	Nee	Foerageergebied en vliegroute	3
Grootoorvleermuis spec.	Nee	Ja	3
Laatvlieger	Nee	Foerageergebied en vliegroute	3
Rosse vleermuis	nee	Ja	3
Watervleermuis	nee	Ja	3
<i>Vogels</i>			
Boomvalk	Nee	Ja	1 t/m 4
Buizerd	Nee	Ja	1 t/m 4
Kerkuil	nee	Nee	1 t/m 4
Ransuil	Nee	Ja	1 t/m 4
Steenuil	Nee	Ja	1 t/m 4
<i>Reptielen</i>			
Hazelworm	Nee	Ja	3
Levendbarende hagedis	Nee	Nee	2
<i>vissen</i>			
Rivierdonderpad	Nee	Nee	2
<i>Ongewervelden en amfibieën</i>			
n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

4 Conclusie

4.1 Flora

Het is uit te sluiten dat naast de Maretak, andere plantensoorten beschermd onder Flora- en faunawet tabel 2 en tabel 3 een groeiplaats hebben in het plangebied. Nader onderzoek naar flora is niet noodzakelijk.

4.2 Grondgebonden zoogdieren

Het is nog niet uit te sluiten dat de Eekhoorn en Bever vaste rust- en verblijfplaatsen heeft in het plangebied. Nader onderzoek naar hoe deze soorten het plangebied benutten is noodzakelijk.

4.3 Vleermuizen

Indien de bomen langs de Houtbemder vloedgraaf en de bomen in het populierenbos worden geveld, dient een aanvullend onderzoek naar vleermuizen te worden uitgevoerd. Dit onderzoek dient te worden uitgevoerd conform het protocol vleermuisonderzoek NGB (Netwerk Groene Bureaus). De inventarisatie houdt het volgende in:

- A. Voor check op aanwezigheid van (kraam-)kolonies en zomerverblijfplaatsen, twee nachtbezoeken in de periode 15 mei tot 15 juli;
- B. Voor check op aanwezigheid van paarverblijven en zwermplaatsen, twee nachtbezoeken in de periode van 15 augustus tot 15 oktober.

4.4 Vogels

Indien de bomen langs de Houtbemder vloedgraaf en de bomen in het populierenbos worden geveld, dient een aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van Buizerd, Boomvalk, Ransuil en Steenuil te worden uitgevoerd. Het onderzoek naar broedvogels dient overdag plaats te vinden gedurende het broedseizoen (periode maart – augustus).

4.5 Vissen

Uit het onderzoek blijkt dat geen vissen in het plangebied voorkomen. Nader onderzoek is niet noodzakelijk voor deze diergroep.

4.6 Amfibieën

Het is uit te sluiten dat zwaar beschermde amfibiesoorten leefgebied hebben in het plangebied. Nader onderzoek is niet noodzakelijk voor deze diergroep.

4.7 Reptielen

Het is nog niet uit te sluiten dat de Hazelworm het plangebied benut als leefgebied. Nader onderzoek naar hoe deze soort het plangebied benut is noodzakelijk.

4.8 Ongewervelden

Het is uit te sluiten dat ongewervelden leefgebied hebben in het plangebied. Nader onderzoek is niet noodzakelijk voor deze diergroep.

5 Advies

Het belangrijkste advies met betrekking op het nieuw aan te leggen recreatiegebied is om bij de inrichting rekening te houden met de ecologische functies en beschermde soorten. Op die manier kan vaak voorkomen worden dat de aanleg van compensatiegebied noodzakelijk is.

Wanneer het noodzakelijk is om de beplantingen langs de Houtbemder vloedgraaf en het populierenbos te vellen, wordt het volgende aanbevolen:

1. Aanvullend onderzoek en toetsing op de Flora- en faunawet verrichten naar de aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen en bijbehorend leefgebied van Buizerd, Boomvalk, Bever, Ransuil, Steenuil, Eekhoorn, vleermuizen en Hazelworm.
2. Een ontheffing voor de Maretak aanvragen. Eventueel aangevuld met andere soorten, afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek genoemd onder punt 1.
3. De bomen vellen in de periode september – eerste helft november zodat eventuele vaste verblijfplaatsen van broedvogels en zoogdieren zo min mogelijk worden verstoord.
4. Vlak voor de velling dienen eventueel aanwezige Hazelwormen te worden opgespoord en verplaatst.

Indien de beplantingen langs de Houtbemder vloedgraaf niet verdwijnen maakt dit voor de vervolgstappen weinig verschil, de hierboven genoemde acties blijven noodzakelijk.

6 Literatuurlijst

Gebruikte literatuur

- Buggenum, H. et al., 2009. Herpetofauna van Limburg. Verspreiding en ecologie van amfibieën en reptielen in de periode 1980-2008. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.
- Crombaghs, B.H.J.M. Visstandbemonstering & visstandbeoordeling Geul 2010. Een onderzoek naar de samenstelling van de visfauna in een achttal beken van het stroomgebied van de Geul. Natuurbalans - Limes Divergens BV, Nijmegen.
- Dorenbosch, M., Crombaghs, B. & Gunnels, R. (2012). Ruimtelijke verspreiding en scheiding van vislevensgemeenschappen in de Geul en zijbeken. Natuurhistorisch maandblad, jaargang 101 (3) maart 2012; pag 43-48.
- Hustings, F. et al., 1985. Vogelinventarisatie. Achtergronden, richtlijnen en verslaglegging. Natuurbeheer in Nederland. Deel 3. Pudoc Wageningen. Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels Zeist.
- Hustings, F. et al., 2006. Avifauna van Limburg. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.
- Huizenga, C. et al., 2010. Zoogdieren van Limburg. Verspreiding en ecologie in de periode 1980-2007. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.
- Provincie Limburg, 2009. Verspreidingsgegevens avifauna. Vlakdekkende provinciale kartering. Maastricht.
- Provincie Limburg, 2006. Verspreidingsgegevens flora. Vlakdekkende provinciale kartering. Maastricht.
- Royal Haskoning, d.d. 4 januari 2005. Grondwateronderzoek Bunderbos en Elsoërbos ten behoeve van de Passende Beoordeling in het kader van de Habitatrichtlijn.
- Van Buggenum, H. et al., 2009. Herpetofauna van Limburg. Verspreiding en ecologie van amfibieën en reptielen in de periode 1980-2008. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.
- Van Dijk, A.J., 2004. Handleiding Broedvogel Monitoring Project (Broedvogelinventarisatie in proefvlakken). SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.
- Waterschap Roer en Overmaas, 2012. Persbericht 26 oktober 2012, Waterschap verwijdert beverdam.

Geraadpleegde internetsites

- Website VZZ (www.zoogdiervereniging.nl → www.zoogdieratlas.nl)
- www.ravon.nl
- www.waarneming.nl
- www.telmee.nl
- www.florafaanacheck.nl
- www.synbiosys.alterra.nl/natura2000
- www.rijksoverheid.nl en www.limburg.nl Informatie over Natura2000 en EHS)